

Juridiska avdelningen/epu

28.11.1995

Till arbetspensionsanstalterna

ÄNDRINGARNA I LAGEN OM STATENS PENSIONER OCH I LAGAR SOM HAR SAMBAND
MED DEN HAR TRÄTT I KRAFT

I cirkulär A 24/95 redogörs i korthet för innehållet i regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av bl.a. StPL. Lagändringarna har trätt i kraft 1.11.1995. De stadfästa lagarna bifogas.

Det centrala i lagändringarna är reformen av fullföljdsförfarandet inom statens pensionslagstiftning och ändringen av bestämmelserna om automatiskt avbrytande av StPL-anställningar.

Reform av fullföljdsförfarandet

I StPL har nu intagits motsvarande stadganden om självrättelse och reform av fullföljdsförfarandet som sedan tidigare redan ingår i APL.

Automatiskt avbrytande

Automatiskt avbrytande tillämpas inte på en StPL-anställning om anställningen upphör eller pensionsfall inträffar innan det har förflutit ett år från den normala tidpunkten för avbrytandet. Om anställningen har pågått minst ett år från det automatiska avbrytandet, beräknas pensionslönen separat för tiden efter avbrytandet.

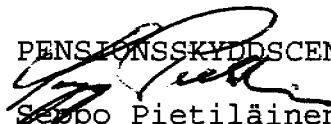
Andra ändringar

Vid beräkningen av den pensionsgrundande lönen beaktas inte t.ex. förmåner som hänför sig till tiden efter det att anställningen har upphört.

StPL-pension betalas inte ut för en tid för vilken personen får lön för uppsägningstiden eller motsvarande ersättning eller annan förmån som hänför sig till uppsägningstiden.

Kompletteringsdel som ersätter folkpensionens grunddel betalas inte längre ut till mottagare av ålderspension, om ålderspensionen har börjat i form av någon annan pension. Efter de ändringar som träder i kraft i början av 1996 betalas kompletteringsdel inte längre ut till mottagare av ålderspension om utbetalningen av ålderspension börjar 1.1.1996 eller senare.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Seppo Pietiläinen

Pentti Koivisto

Nr 1231

Lag

om ändring av lagen om statens pensioner

Given i Helsingfors den 27 oktober 1995

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 20 maj 1966 om statens pensioner (280/66) 1 § 8 och 9 mom., 5 b § 3 mom., 7 § 1 och 3 mom., 12 § 5 mom., 15 § 1 mom. och 23 a § 1 mom.,

dessa lagrum sådana de lyder, 1 § 8 och 9 mom., 5 b § 3 mom., 7 § 1 och 3 mom. och 15 § 1 mom. i lag av den 30 december 1993 (1528/93), 12 § 5 mom. i lag av den 15 juli 1994 (683/94) och 23 a § 1 mom. i lag av den 8 februari 1991 (229/91), samt

fogas till lagen en ny 23 b § som följer:

1 §

En anställning som fortgått utan avbrott minst tio år före utgången av det år under vilket arbetstagaren har fyllt 54 år avslutas tekniskt vid utgången av nämnda år för uträknande av pensionen. Har anställningen vid ovan nämnda tidpunkt inte fortgått tio år, avslutas den vid utgången av det år då tioårsgränsen nås. Anställningen avslutas dock inte längre efter det år vars utgång

det återstår två hela kalenderår till förmånstagarens pensionsålder eller avgångsålder som är lägre än denna. Om förmånstagaren fortsätter att arbeta, anses det vara fråga om en ny anställning. Anställningen avbryts dock inte, om förmånstagarens lön i den anställning som föreligger efter avbrottet har nedgått av ett sådant undantagsskäl som har framkommit innan anställningen har avslutats så som avses i detta moment och om förutsättningarna för tillämpning av 7 § 2

RP 51/95
ShUB 7/95
RSv 42/95

mom. härvid uppfylls. Anställningen avbryts inte heller om anställningen upphör eller pensionsfallet inträffar innan ett år har förflutit sedan anställningen har avslutats så som avses i detta moment.

Utan hinder av vad 5—8 mom. stadgar om anställningens upphörande, anses en anställning ha fortgått utan avbrott vid beräkningen av den tid om ett år som avses i 8 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare samt vid tillämpning av 9 § 4 mom. i denna lag. Utan hinder av vad 8 mom. stadgar om anställningens upphörande, anses anställningen ha fortgått utan avbrott också vid tillämpningen av 5 och 6 mom.

5 b §

Om förmånstagaren, sedan den till återstående tid berättigande löneutbetalningen i anställningen har upphört, på grundval av ett annat arbets- eller tjänsteförhållande eller företagaverksamhet har blivit berättigad till heffektiv pension som avses i 1 och 2 mom., tillämpas inte stadgandena i 5 a § på den tidigare anställningen. Förmånstagaren anses härvid ha förvärvat ovan avsedda rätt till pensionsskydd enligt lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62) vid den tidpunkt då hans sammanlagda arbetsförtjänst i arbetsförhållanden som avses i nämnda lag, innan han drabbats av den sjukdom, det lyte eller den skada som utgör huvudsaklig orsak till arbetsoförmågan, har uppgått till det gränobelopp som förutsatts i 7 § 1 mom. i nämnda lag.

7 §

Den pensionsgrundande lönen fastställs särskilt för varje anställning genom att medeltalet per månad räknas ut för de sammanlagda, enligt 16 § justerade arbetsförtjänsterna av anställning under de två kalenderår som på nedan nämnt sätt valts ut bland de högst fyra sista kalenderåren före anställningens upphörande. Om anställningen har avslutats med stöd av 1 § 8 mom., anses den dock vid tillämpningen av detta moment ha fortgått oavbrutet, om den på detta sätt uträknade pensionen är större. Har anställningen fortgått under fler än två kalenderår, be-

aktas inte det år under vilket anställningen började, om anställningen inte under nämnda kalenderår fortgått minst sex månader. Kan tre kalenderår sålunda väljas, lämnas av dem det år under vilket arbetsförtjänsterna i medeltal per månad är lägst utan avseende, och kan fyra kalenderår väljas, lämnas även det år under vilket arbetsförtjänsterna i medeltal är störst utan avseende. Har anställningen fortgått under endast ett kalenderår, betraktas den genomsnittliga arbetsförtjänsten per månad såsom pensionsgrundande lön. Har anställningen fortgått under fler än fyra kalenderår eller längre tid än ett år efter det att en anställning har avslutats enligt 1 § 8 mom., fastställs den pensionsgrundande lönen på ovan nämnt sätt på basis av de arbetsförtjänster som erhållits under högst de fyra kalenderår som föregick anställningens upphörande. Om anställningen upphör vid utgången av kalenderåret beaktas dock det år då anställningen upphörde. Då det är fråga om invalidpension, anses anställningen vid uträkning av den pensionsgrundande lönen ha upphört vid utgången av kalendermånaden före den i 9 § 1 mom. nämnda invaliditetens början.

Arbetsförtjänst som avses i 1 mom. fastställs enligt betalningstidpunkten på samma grunder som vid innehållning av skatteförskott eller skatt. Vid tillämpningen av denna paragraf avdras från arbetsförtjänsten för varje kalenderår ett belopp som motsvarar det procenttal för förmånstagarens pensionsavgift som har fastställts för kalenderåret i fråga. Som arbetsförtjänst anses dock inte

- 1) semesterersättning som betalas när anställningen upphör,
- 2) sådana i sista meningen i 15 § 1 mom. avsedda förmåner som hänför sig till tiden efter anställningens upphörande,
- 3) till förmånstagare som avses i 10 mom. betalt i 2 § lagen om avlöning av tjänstemän inom utrikesrepresentationen (346/88) nämnt ortstillägg och i lagens 3 § nämnda ersättningar samt i förordningen om ersättningar på grund av lokala särförhållanden till tjänstemän inom utrikesrepresentationen (652/93) nämnda ortstillägg och ersättningar, eller
- 4) arvode för arbete i kommittéer eller kommissioner eller för andra uppdrag som inte skall anses höra till anställningen.

12 §

Till en ålderspensionstagare betalas, till dess han får rätt till pension enligt folkpensionslagen, i kompletteringsdel det belopp som med anledning av att folkpensionen beaktas har avdragits från pension enligt denna lag. Kompletteringsdel betalas dock inte till den som får förtida ålderspension och inte heller till förmånstagare vars pension har börjat i annan form än som ålderspension.

15 §

Ålders- och invalidpension betalas, om inte något annat följer av 15 a §, från ingången av månaden näst efter den under vilken rätten till pension uppkommit, i fråga om annan pension än delinvalidpension likväl tidigast från ingången av månaden näst efter den då löneutbetalningen upphört. Individuell förtidspension betalas enligt vad som stadgas ovan dock tidigast från ingången av månaden näst efter den då ansökan om pension gjordes eller förhandsbesked begärdes. Arbetslöshetspension betalas från ingången av månaden näst efter den under vilken förmånstagaren uppfyller de i 9 a § 1 mom. nämnda förutsättningarna för pensionen. Pension enligt denna lag betalas dock inte för den tid för vilken förmånstagaren har rätt att få i lag, kollektivavtal eller arbetsavtal angiven lön eller motsvarande ersättning under uppsägningstiden eller för vilken tid förmånstagaren på basis av något annat avtal eller arrangemang av sin arbetsgivare får en ekonomisk förmån, dock inte av arbetsgivaren anordnad eller anskaffad utbildning, som kan periodiseras på basis av förmånstagarens stabiliserade lön.

23 a §

Statens pensionsnämnd består av en ordförande och sju andra medlemmar. Ordföranden skall ha avlagt juris kandidatexamen samt vara förtrogen med tjänstemanna- och arbetsrätt. En av medlemmarna är vice ordförande i nämnden, och en av dem skall vara läkare. Av de övriga medlemmarna skall tre förordnas bland personer som har

föreslagits av de mest representativa centralorganisationerna för statens tjänstemän och arbetstagare. Ordföranden och läkaren skall vara oberoende av de i nämnden företrädda arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna. Varje medlem har en personlig suppleant, för vilken gäller vad som stadgas om medlemmar.

23 b §

I ärenden som avses i 23 § 1 mom. skall en part inom den tid som stadgas i 23 § 2 mom. tillställa statskontoret sin besvärsskrift.

Om statskontoret till alla delar godkänner de krav som anförs i besvärsskriften, skall det ge rättelsebeslut i ärendet. Ändring i rättelsebeslut får sökas så som stadgas i 23 §.

Om statskontoret inte så som nämns i 2 mom. kan rätta det beslut som är föremål för besvären, skall det inom 30 dagar efter besvärstidens utgång tillställa statens pensionsnämnd besvärsskriften och sitt utlåtande eller, om besvären gäller beslut av statens pensionsnämnd, föra det till försäkringsdomstolen. Statskontoret kan då genom ett interimistiskt beslut rätta sitt tidigare beslut till den del det godkänner de krav som anförs i besvären. Om besvären redan har tillställts besvärinstansen, skall statskontoret genast underrätta denna om det interimistiska beslutet. Ändring får inte sökas i ett interimistiskt beslut.

Avvikelse från den tidsfrist som nämns i 3 mom. får göras, om inhämtandet av tilläggsutredning som behövs på grund av besvären förutsätter det. Ändringssökanden skall då utan dröjsmål underrättas om inhämtandet av tilläggsutredning. Besvärsskriften och utlåtandet skall dock alltid tillställas besvärinstansen inom 60 dagar från det besvärstiden har löpt ut.

Denna lag träder i kraft den 1 november 1995.

På pensioner i fråga om vilka pensionsfallet har inträffat innan lagen träder i kraft tillämpas dock de stadganden som är i kraft när lagen träder i kraft. Stadgandena i 1 och 7 §§ tillämpas dock på pensioner där pensionsfallet har inträffat efter den 31 december 1994, samt 15 § även på pensioner där

2910

Nr 1231

pensionsfallet har inträffat innan denna lag träder i kraft. Stadgandena i 12 § tillämpas på pensioner som övergår till ålderspensioner sedan denna lag har trätt i kraft. De stadganden som i denna lag gäller sökande av ändring tillämpas på beslut som ges sedan denna lag har trätt i kraft.

Helsingfors den 27 oktober 1995

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Minister Arja Alho

Nr 1232

Lag

om ändring av ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av lagen om statens pensioner

Given i Helsingfors den 27 oktober 1995

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till ikraftträdelsestadgandet i lagen den 30 december 1993 om ändring av lagen om statens pensioner (1528/93) nya 11 och 12 mom., varvid de nuvarande 11—13 mom. blir 13—15 mom., som följer:

 I fråga om en sådan lots vars pensionsålder enligt ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av lagen om statens pensioner (103/89) är 55 år, är pensionens tillväxtprocent minst 1/6 procent per månad, om hans anställningstid som enligt lagen om statens pensioner räknas såsom pensionstid uppgår till minst 15 år. Skillnaden mellan nämnda tillväxtprocent och tillväxtprocenten enligt 10 § lagen om statens pensioner fogas till den pension som fastställs för hans sista anställning.

Vid tillämpningen av ovan i 10 mom. avsedda stadganden om valrätt och pensionsålder är förutsättningen för att en grundskollärare skall få ålderspension vid pensionsåldern 60 år, utöver de förutsättningar om vil-

ka stadgas i 8 § lagen om statens pensioner, att förmånstagaren under sex månader omedelbart före den tidpunkt vilken han uppnår pensionsåldern 60 år utan avbrott har varit grundskollärare och att han vid uppnåendet av denna pensionsålder eller, om han alljämt kvarstår som grundskollärare, under de fem år som omedelbart föregår anställningens slut, i egenskap av grundskollärare har en sammanlagd pensionstid på minst tre år.

Denna lag träder i kraft den 1 november 1995.

Lagens 12 mom. tillämpas på pensioner i fråga om vilka pensionsfallet inträffar efter den 30 juni 1996.

Helsingfors den 27 oktober 1995

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister *Arja Alho*

Nr 1233

Lag

om ändring av lagen om statens familjepensioner

Given i Helsingfors den 27 oktober 1995

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen den 31 december 1968 om statens familjepensioner (774/68) en ny 20 a §
som följer:

20 a §

En part skall inom den tid som stadgas i 20 § 2 mom. tillstålla statskontoret en besvärsskrift i ett ärende som avses i 20 § 1 mom.

Om statskontoret till alla delar godkänner de krav som anförs i besvärsskriften, skall det ge rättelsebeslut i ärendet. Ändring i rättelsebeslut får sökas så som stadgas i 20 §.

Om statskontoret inte så som nämns i 2 mom. kan rätta det beslut som är föremål för besvären, skall det inom 30 dagar efter besvärstidens utgång tillstålla statens pensionsnämnd besvärsskriften och sitt utlåtande eller, om besvären gäller beslut av statens pensionsnämnd, föra det till försäkringsdomstolen. Statskontoret kan då genom ett interimistiskt beslut rätta sitt tidigare beslut till den del det godkänner de krav som anförs i

besvären. Om besvären redan har tillställts besvärinstansen, skall statskontoret genast underrätta denna om det interimistiska beslutet. Ändring får inte sökas i ett interimistiskt beslut.

Avvikelse från den tidsfrist som nämns i 3 mom. får göras, om inhämtandet av tilläggsutredning som behövs på grund av besvären förutsätter det. Ändringssökanden skall då utan dröjsmål underrättas om inhämtandet av tilläggsutredning. Besvärsskriften och utlåtandet skall dock alltid tillställas besvärinstansen inom 60 dagar från det besvärstiden har löpt ut.

Denna lag träder i kraft den 1 november 1995.

Denna lag tillämpas på beslut som meddelas sedan lagen har trätt i kraft.

Helsingfors den 27 oktober 1995

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Minister Arja Alho

Nr 1234

Lag**om ändring av lagen om statens pensionsfond**

Given i Helsingfors den 27 oktober 1995

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 § 2 mom, 7 § 1 mom. och 7 a § lagen den 29 december 1989 om statens pensionsfond (1372/89),

av dessa lagrum 2 § 2 mom. och 7 a § sådana de lyder i lag av den 12 november 1993 (942/93), och

fogas till 7 §, sådan den lyder delvis ändrad genom nämnda lag av den 12 november 1993, ett nytt 3 mom., som följer:

2 §

Fonden har en direktion som beslutar om fondens placeringsprinciper och svarar för fonden. Direktionen utses av finansministeriet för tre år i sänder. Direktionen har en ordförande, en vice ordförande och högst fem medlemmar. Vice ordföranden och varje medlem skall ha en personlig suppleant. Tre medlemmar och deras personliga suppleanter skall utses bland personer som föreslagits av statstjänstemännens och statens arbetstagares mest representativa centralorganisationer. Finansministeriet kan entlediga direktionens ordförande, vice ordförande och medlemmar från deras uppdrag. Finansministeriet fastställer arvoden för direktionens ordförande, vice ordförande och medlemmar, samt fastställer fondens arbetsordning på förslag av direktionen.

7 §

I fondens balansräkning eller i tilläggsupp-

gifterna till den skall nämnas pensionsansvaret för de pensioner som grundar sig på anställning som avses i 1 § samt den ansvarsandel som inte har täckts.

Finansministeriet tillsätter årligen för revisionen av fondens förvaltning, ekonomi och räkenskaper två revisorer som skall vara antingen av Centralhandelskammaren godkända revisorer (CGR) eller ha avlagt examen för revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (OFR).

7 a §

Om pensionsavgifterna inte betalas inom utsatt tid, uppbärs till fonden för tiden för dröjsmålet med betalningen en årlig dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 § 3 mom. räntelagen. Pensionsavgifter och dröjsmålsräntor får indrivnas i den ordning som lagen om indrivning av skatter och avgifter i utskökningsväg (367/61) stadgar.

Om pensionsavgifter för tjänstgöring som omfattas av statens pensionsskydd inte i tiden betalats, uppbärs pensionsavgifterna hos arbetsgivaren jämte dröjsmålsräntor till fonden. Pensionsavgifter uppbärs dock inte för annan tid än innevarande kalenderår och de tio kalenderår som föregår detta.

Denna lag träder i kraft den 1 november 1995.

På sådana avgifter enligt 7 a § som är fördröjda när denna lag träder i kraft tillämpas dock de stadganden som gäller när lagen träder i kraft.

Helsingfors den 27 oktober 1995

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister *Arja Alho*

Nr 1235

Lag

om ändring av 24 § lagen om musikläroanstalter

Given i Helsingfors den 27 oktober 1995

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 24 § lagen den 7 april 1995 om musikläroanstalter (516/95) som följer:

24 §

Som kostnad för det pensionsskydd som avses i 23 § skall en privat musikläroanstalt betala en pensionspremie så som stadgas i lagen om statens pensionsfond (1372/89). Läroanstalten skall varje år till statskontoret, enligt dess anvisningar, för ordnandet av pensionsskyddet lämna uppgifter om de anställda som omfattas av nämnda pensionsskydd. Om pensionspremien inte betalas inom utsatt tid, uppbär statens pensionsfond en årlig dröjsmålsränta enligt den räntesats

som avses i 4 § 3 mom. räntelagen. Pensionspremierna och dröjsmålsräntorna får indrivnas i den ordning som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i ut-sökningsväg (367/61).

Denna lag träder i kraft den 1 november 1995.

På pensionspremier som är fördröjda när denna lag träder i kraft tillämpas de stadgan-den som gäller när lagen träder i kraft.

Helsingfors den 27 oktober 1995

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister *Arja Alho*RP 51/95
ShUB 7/95
RSv 42/95

2 450301A/129

Nr 1236

Lag

om ändring av ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av lagen om yrkesläroanstalter

Given i Helsingfors den 27 oktober 1995

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 6 mom. i ikraftträdelsestadgandet i lagen den 3 augusti 1992 om yrkesläroanstalter
(717/92) som följer:

I fråga om pensionsskyddet för den som när denna lag träder i kraft är anställd vid en privat yrkesläroanstalt som ger grundläggande yrkesutbildning gäller de stadganden som gäller vid den tidpunkt då denna lag träder i kraft. I fråga om dröjsmålsräntan vid försenad betalning av pensionspremier, tvångsindrivning av pensionspremier och dröjsmålsräntor samt i fråga om skyldigheten att läm-

na sådana uppgifter som behövs för verkställighet av pensionsskyddet gäller vad lagen om statens pensionsfond (1372/89) stadgar.

Denna lag träder i kraft den 1 november 1995.

På pensionspremier som är fördröjda när denna lag träder i kraft tillämpas de stadganden som gäller när lagen träder i kraft.

Helsingfors den 27 oktober 1995

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister *Arja Alho*

Nr 1237

Lag**om ändring av 2 § lagen om upphävande av 19 § lagen om yrkespedagogiska
lärarutbildningsinstitutioner**

Given i Helsingfors den 27 oktober 1995

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 2 § 3 mom. lagen den 3 augusti 1992 om upphävande av 19 § lagen om yrkespedagogiska lärarutbildningsinstitutioner (719/92) som följer:

2 §

Som kostnad för det pensionsskydd som avses i 2 mom. skall en privat yrkesläroanstalt betala pensionspremie så som stadgas i lagen om statens pensionsfond (1732/89). Läroanstalten skall varje år till statskontoret, enligt dess anvisningar, för ordnandet av pensionsskyddet lämna uppgifter om sina anställda som omfattas av pensionsskyddet. Om pensionspremien inte betalas inom utsatt tid, uppbär statens pensionsfond en årlig

dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 § 3 mom. räntelagen. Pensionspremierna och dröjsmålsräntorna får indrivnas i den ordning som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/61).

Denna lag träder i kraft den 1 november 1995.

På pensionspremier som är fördröjda när denna lag träder i kraft tillämpas de stadganden som gäller när lagen träder i kraft.

Helsingfors den 27 oktober 1995

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Minister *Arja Alho*